

nemlig at prøve at sætte fokus på, hvordan vi kan få skabt en værdidebat, hvordan vi på ny kan besinde os på, hvad det er for nogle værdier, der skal præge vort samfund, også i det næste årtusinde.

Vi får se, om det bliver med eller uden en værdikommission, at debatten skal foregå. Jeg håber stadig væk på det sidste, men takker altså for de mange bidrag til debatten.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg synes, som det lige er blevet sagt af hr. Jann Sjursen, at det har været en utrolig spændende debat i dag, næsten som et frirum fra de daglige trakasserier og en chance til at prøve at få lidt mere hold på helhederne, også når vi diskuterer med hinanden.

Det forekommer mig, at hr. Poul Nødgaard, som talte om de frivillige netværk, har meget ret. Det skylder vi megen anerkendelse og megen forståelse. Det giver mig anledning til at sige, at det stykke arbejde, som mange udfører i den offentlige sektor, også i dag skal have megen anerkendelse.

Der er jo utrolig mange mennesker, som indgår i alle vores diskussioner om, hvorvidt velfærden nu slår til, som faktisk knokler daglig for at gøre deres arbejde så godt, de kan. Signalet til dem er også: Jo, vores velfærd har vi ikke fundet de færdige løsninger på. Vi finder dem efter alt at dømme næppe heller til alles tilfredshed, men det anfægter jo ikke den kendsgerning, at vi skal huske de mange, mange hjemmehjælpere, som udfører et hårdt arbejde. Det anfægter jo heller ikke den kendsgerning, at vi skal huske de mange, som er ansat på hospitalerne. Det er jo ikke dem, der bærer alle årsagerne til, at det nogle steder ikke fungerer, som det skal.

Hr. Peter Duetoft beskæftigede sig meget med de fine ord og afstanden til praksis. Til syvende og sidst skal de værdier, vi diskuterer, jo også smitte af og ses i praksis.

Hvad er det, der sker, når båndene mellem os ikke er, hvad de har været? Hvad kan vi gøre for at genskabe dem? Hvad kan vi gøre for at styrke dem? Jeg tror ikke, vi kan gøre os forestillinger om, at vi kan rulle historien tilbage til, hvordan den var. Men jeg tror, vi skal søge efter at styrke båndene mellem os, ellers går det galt.

Det fører mig over til hr. Jes Lunde og hr. Jann Sjursen, som begge beskæftigede sig meget med de norske erfaringer. Må jeg sige, at jeg nu ikke er sikker på, at de norske erfaringer er så

entydige, som vi får indtryk af. Nogle steder i det norske samfund kan vi se, at der er kommet en debat i gang. Andre steder er det ikke sket.

Atter andre steder kan vi se på den offentlige debat gengivet i pressen i Norge og den politiske debat i Stortinget, at der nu er en tendens til at sige til værdikommissionen: Nå, hvad er det så egentlig, I mener, og hvad er det så helt konkret, der skal komme ud af det?

Man kan godt en gang imellem frygte lidt, at effekten af en værdikommission kan blive en boomerang tilbage til os: Var det bare det? Var det de fine ord? For dem kan vi jo alle formulere.

Et gennemsnit er jo ikke brugbart i en værdidebat, og derfor ser jeg heller ikke mulighed for, at en værdikommission kan nå frem til et gennemsnit af, hvad vi mener i partierne, og derfor er der ikke andre veje at gå end den, der altid har været karakteristisk for den demokratiske debat i Danmark: Værdierne skal findes i et åbent, demokratisk samtaleforum mellem partierne og frem for alt i de folkelige forsamlinger.

En kommission kan ikke skabe værdier. En kommission kan ikke skabe båndene mellem mennesker. Det må skabes af mennesker selv, af folk og partier i samklang, i modspil og medspil.

Jeg vil sige, at det forekommer mig, at vi på kanten af det her århundrede med al den rigdom, der er blevet bygget op, i hvert fald i penge, stadig skal huske, at det hele kun kan hænge sammen, hvis vi vedstår, at vi har et ansvar for os selv, men frem for alt for andre, at staten, samfundet, velfærdssamfundet, er en nødvendighed, et fundament, men at det til syvende og sidst aldrig kan erstatte omsorgen for hinanden og det menneskelige netværk.

At få har for meget og færre for lidt, ja, dertil er vi kommet, og vi er vel i dag det samfund, hvor der er mindre forskel mellem rig og fattig end i noget andet land i verden. Alligevel er der fortsat nogle, der har brug for at få et bedre liv.

Det forekommer mig – uden at jeg skal gøre ordene mere langtidsholdbare, end de nu engang kan være – at det er rigtigt at sige, at det her samfund, den samfundsmodel, vi har i Danmark, er den bedst egnede model til at udvikle de værdier, som vi nu skal genfinde og styrke.

Jeg mener ikke, at vi behøver at tage til Tanzania – vil jeg sige til hr. Frank Dahlgaard – det mener jeg faktisk ikke. Jeg er af den grund-